

Нишки в Java

Любомир Чорбаджиев

Технологично училище “Електронни системи”
Технически университет, София

15 март 2017 г.

Забележка: Тази лекция е адаптация на лекции от следните курсове:

- Prof. Judson Harward, Prof. Steven Lerman: *1.00 / 1.001 Introduction to Computers and Engineering Problem Solving Fall 2005* (MIT OpenCourseWare: Massachusetts Institute of Technology)
Лиценз: Creative commons BY-NC-SA
- Dr. George Kocur: *1.00 Introduction to Computers and Engineering Problem Solving Spring 2005* (MIT OpenCourseWare: Massachusetts Institute of Technology)
Лиценз: Creative commons BY-NC-SA

Литература:

- The Java Tutorials. Trail: Essential Classes; Lesson: Concurrency.

Съдържание

- 1 Процеси и нишки
- 2 Класът Thread
- 3 Пускане и спиране на нишки
- 4 Пример за използване на нишки
- 5 Необходимост от синхронизация на нишки
- 6 Състояние на надпревара
- 7 Критичен участък (critical section)
- 8 Критичен участък в Java: synchronized

Процеси и нишки

- Повечето операционни системи позволяват едновременно (конкурентно) изпълнение на няколко процеса.
- Процесите са ресурсоемки.
- Процесите са толкова добре изолирани един от друг, че това прави комуникацията между тях трудна и сложна.
- За разлика от процесите нишките са значително по-леки и по-малко ресурсоемки. Нишките работят в рамките на едни процес, и между тях на практика няма изолация.

Нишки в Java

- Java е един от малкото езици за програмиране, които имат вградена в езика поддръжка за многонишково програмиране.
- Един от първите масови езици за програмиране, които разполагат с вградена поддръжка за многонишково програмиране е Ada.
- C# също притежава вградена поддръжка за многонишково програмиране.
- Езиците C и C++ нямат вградена поддръжка за многонишково програмиране. Вместо това те разчитат на външни библиотеки, които да предоставят такава поддръжка.
- Очакваният **нов стандарт за C++** предвижда въвеждане в стандартната C++ библиотека на средства за многонишково програмиране (<http://www.open-std.org/jtc1/sc22/wg21/docs/papers/2008/n2497.html>).

Нишки в Java

- В Java сибирането на “боклука” от обекти, които не са нужни, се изпълнява от виртуалната машина в отделна нишка.
- Библиотеките за създаване на графични интерфейси използват отделна нишка за обработка и разпределение на събитията, генерирани от графичния интерфейс. Това позволява на графичния интерфейс на приложението да остава отзивчив дори когато приложението е заето с дълги пресмятания или входно/изходни операции.
- Всичко това показва, че на езика Java му е вътрешно присъща многонишковост. Дори когато дадена програма е написана така, че да не използва повече от една нишки, средата в която се изпълнява тази програма използва много нишки.
- Java предоставя средства, чрез които програмистите могат лесно да създават многонишкови приложения.

Класът Thread

- Класът Thread предоставя поддръжка за създаване на нишки в Java.
- Има два начина, по които можете да кажете на нишката какво да прави:
  - Като наследим класа Thread и заместим метода `run()`.
  - Като предадем на конструктора на класа Thread обект, който реализира интерфейса `Runnable`.

Класът Thread: заместване на метода run()

- Наследяваме класа Thread и предефинираме метода **void run()**:

```
1 class MyThread extends Thread {  
2     ...  
3     void run() {  
4         // код, който се изпълнява от нишката  
5     }  
6 }
```

- За да създадем нишка трябва да създадем обект от класа MyThread и да извикаме метода start().

```
1 MyThread myThread=new MyThread();  
2 myThread.start();
```

Класът Thread: използване на Runnable

- Друг възможен вариант за описание на поведението на нишка е да се използва отделен клас, който наследява интерфейса Runnable:

```
1 interface Runnable {  
2     public void run();  
3 }
```

- За тази цел трябва де дефинирате клас, който реализира интерфейса Runnable:

```
1 class MyRunnable implements Runnable {  
2     public void run{  
3         // код, който се изпълнява в нишка  
4     }  
5 }
```

Класът Thread: използване на Runnable

- При създаването на нишка в конструктора на класа Thread се предава обект от класа MyRunnable:

```
1 Thread myThread=new Thread(new MyRunnable());  
2 myThread.start();
```

- Една от причините да се използва този подход при дефиниране на поведението на нишки е, че в Java класовете могат да наследяват само един клас. При това положение, ако класът в който трябва да се опише поведение на нишка, вече е наследил друг клас, то използването на предходната стратегия става невъзможна.

Пускане и спиране на нишки

- За да се пусне нишка е необходимо да се създаде обект от класа Thread или негов наследник и да се извика метода `start()`.

```
1 Thread t1=new MyThread();  
2 t1.start();  
3 Thread t2=new Thread(new MyRunnable());  
4 t2.start();
```

- Класът Thread по принцип притежава метод `stop()`. Целта на този метод е била той да се използва за спиране на нишки. Този метод обаче е несигурен от гледна точка на конкурентното програмиране. Поради това използването на този метод не се препоръчва и предстои **махането** на този метод от класа Thread.

Пускане и спиране на нишки

- Начинът за спиране на една нишка е нейният метод `run()` да завърши работа. Не използвайте метода `stop()` за да спрете нишка.
- Класът `Thread` притежава метод `isAlive()`, с който можете да проверите дали нишката все още работи или е завършила работа:

```
1 Thread t=new MyThread();
2 t.start();
3 ...
4 if(t.isAlive()) {
5     // нишката все още работи
6 } else {
7     // нишката е завършила
8 }
```

Пускане и спиране на нишки

- Класът Thread притежава метод `join()`, с чиято помощ можете да изчакате завършването на работата на дадена нишка:

```
1 Thread t=new MyThread();  
2 t.start();  
3 ...  
4 t.join(); // спира и изчаква докато нишката t завърши  
5 ...
```

Пример за използване на нишки

Пример за използване на нишки

```
1 package labs.threads;  
2  
3 public class URLCopyMain{  
4     public static void main(String argv[]){  
5         String[][] fileList={  
6 {  
7 "http://www.nps.gov/imr/pgallerycontent/p/1/20071129184415.  
8 "Bryce.jpg"},  
9 {  
10 "http://microscopy.fsu.edu/micro/gallery/dinosaur/dino1.jpg  
11 "dino1.jpg"},  
12 {  
13 "http://java.sun.com/docs/books/tutorial/index.html",  
14 "tutorial.index.html"}}};
```


Пример за използване на нишки

```
15  for(int i=0;i<fileList.length;i++){
16      Thread th;
17      String threadName="T"+i;
18      String fromURL=fileList[i][0];
19      String toFile=fileList[i][1];
20
21      th=new URLCopyThread(threadName,fromURL,toFile);
22      th.start();
23      System.err.println("Thread_"+th.getName()
24          +"_to_copy_from_"+fileList[i][0]+"_to_"
25          +"_fileList[i][1]+"_started");
26  }
27  }
28 }
```

Пример за използване на нишки

```
1 package labs.threads;  
2  
3 import java.io.BufferedReader;  
4 import java.io.BufferedOutputStream;  
5 import java.io.FileOutputStream;  
6 import java.io.IOException;  
7 import java.net.MalformedURLException;  
8 import java.net.URL;  
9  
10 public class URLCopyThread extends Thread{  
11     private URL fromURL;  
12     private BufferedReader input;  
13     private BufferedOutputStream output;  
14     private String from,to;
```

```
15 public URLCopyThread(String n,String f,String t){
16     super(n);
17     from=f;
18     to=t;
19     try{
20         fromURL=new URL(from);
21         input=new BufferedInputStream(fromURL.openStream());
22         output=new BufferedOutputStream(
23             new FileOutputStream(to));
24     }catch(MalformedURLException m){
25         System.err.println("MalformedURLException_□"
26             +"□creating□URL□"+from);
27     }catch(IOException io){
28         System.err.println("IOException_□"+io.toString());
29     }
30 }
```

```
32 public void run(){
33     byte[] buf=new byte[512];
34     int nread;
35     try{
36         while((nread=input.read(buf,0,512))>0){
37             output.write(buf,0,nread);
38             System.err
39                 .println(getName()+":_"+nread+"_bytes");
40         }
41         input.close();
42         output.close();
43         System.err.println("Thread_"+getName()+"_copying_"
44             +from+"_to_"+to+"_finished");
45     }catch(IOException ioe){
46         System.out.println("IOException:"+ioe.toString());
47     }
48 }
49 }
```

Необходимост от синхронизация на нишки

```
1 package labs.threads;
2
3 public class UnsynchornizedExample{
4     final static int THREADS_COUNT=50;
5     final static int CYCLES=1000000;
6
7     public long value=0;
8
9     public static class Incrementor implements Runnable{
10         private UnsynchornizedExample ute;
11         public Incrementor(UnsynchornizedExample ute){
12             this.ute=ute;
13         }
14         public void run(){
15             for(int i=0;i<CYCLES;i++){
16                 ute.value++;
17             }
18         }
19     }
```

```
20 public static void main(String[] args){
21     UnsynchronizedName ute
22         =new UnsynchronizedName();
23     Thread[] threads=new Thread[THREADS_COUNT];
24     for(int i=0;i<THREADS_COUNT;i++){
25         threads[i]=new Thread(new Incrementor(ute));
26     }
27     for(int i=0;i<THREADS_COUNT;i++){
28         threads[i].start();
29     }
30     try{
31         for(int i=0;i<THREADS_COUNT;i++){
32             threads[i].join();
33         }
34     }catch(InterruptedException e){
35         e.printStackTrace();
36     }
37     System.out.println("value="+ute.value);
38 }
39 }
```

Необходимост от синхронизация на нишки

- Дадени са 50 нишки, които инкрементират една и съща променлива 1000000 пъти. Очакването е след като нишките приключат работа, стойността на променливата `value` да бъде равна на $50 \times 1000000 = 50000000$.
- Резултата от няколко последователни пускания на програмата е следния:
`value=47643339`
`value=47822482`
`value=50000000`
`value=48498127`
- Проблемът е липсата на синхронизация на нишките при едновременен достъп до общ ресурс — променливата `value`.

Атомарност

- За да бъде коректно предходната програма `UnsynchronizedExample.java`, е необходимо операцията:

```
value++;
```

да бъде атомарна.

- *Атомарна* се нарича операция, която се изпълнява изцяло, без да бъде прекъсвана от виртуалната машина.

Атомарност

- Операцията

```
value++;
```

типично не е атомарна.

- Изпълнението на операцията `value++` може да се представи по следния начин:

```
1  local1=value;  
2  local1=local1+1;  
3  value=local1;
```

Състояние на надпревара

- Когато две нишки или повече нишки се опитат конкурентно да променят състоянието на общ ресурс, инструкциите им могат да се преплетат.
- Преплитането на инструкциите на две или повече нишки зависи от начина, по който нишките се планират върху процесора.

Състояние на надпревара

- Да предположим, че първоначално `value=5`. Един вариант за преплитане на инструкциите на две нишки е следния:

```
1 thread[0]: local0=value           /*local1 = 5*/
2 thread[0]: local0=local0+1         /*local1 = 6*/
3 thread[1]: local1=value           /*local2 = 5*/
4 thread[1]: local1=local1+1         /*local2 = 6*/
5 thread[1]: value=local1           /*value = 6 */
6 thread[0]: value=local0           /*value = 6 */
```

- Стойността на `value` става 6, докато правилния резултат трябва да бъде 7.

Състояние на надпревара

- *Състояние на надпревара (race condition)* се нарича ситуацията, при която няколко процеса или нишки конкурентно манипулират данни, които са общи, поделени между конкурентните процеси (нишки).
- Крайната стойност на поделените (общите) данни зависи от начина, по който процесите се планират върху процесора.
- За да се предотврати състоянието на надпревара (race condition), манипулацията на общите ресурси от конкурентните процеси (нишки) трябва да бъде синхронизирана.

Критичен участък (critical section)

- Няколко процеса или нишки се състезават за достъп до общи (поделени) данни.
- Всеки процес или нишка има участък от кода, в който работи с общите данни. Такъв участък от кода се нарича *критичен участък*.
- Трябва да се изгради механизъм, чрез който да се гарантира, че когато един процес се намира в критична секция, никой друг процес не може да влезе в своя критичен участък.

Критичен участък в Java: `synchronized`

- За дефиниране на критични участъци от кода Java предоставя ключовата дума **`synchronized`**.
- Ключовата дума **`synchronized`** може да се използва по няколко начина. Една от възможните употреби е методи да се дефинират като **`synchronized`**.

```
1 class Foo {  
2 ...  
3     public synchronized void bar() {  
4         ...  
5     }  
6 ...  
7 }
```

Критичен участък в Java: `synchronized`

- Дефинирането на метода `bar()` като **`synchronized`** означава, че този метод не може да бъде прекъснат (не може да се преплете) с други **`synchronized`** методи, работещи върху същия обект.
- Ако друга нишка се опита да изпълни **`synchronized`** метод върху същия обект, то тя ще бъде блокирана, докато първия **`synchronized`** метод не завърши работа.
- Обърнете внимание, че **`synchronized`** методи се блокират само от други **`synchronized`** методи. Методите, които не са синхронизирани, работят независимо.
- Синхронизират се методите, работещи върху един и същи обект. Докато работи **`synchronized`** метод върху даден обект, друга нишка може да изпълнява **`synchronized`** метод на друг обект.

Критичен участък в Java: `synchronized`

